

PROGRAM WYCHOWCZY I PROFILAKTYCZNY XX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO im. Zbigniewa Herberta w Gdańsku na rok szkolny 2010/2011

ZADANIA OGÓLNE

Zadaniem naszej szkoły jest:

1. Stworzenie liceum o najwyższych standardach edukacyjnych, plasujących szkołę w gronie najlepszych w Gdańsku.
2. Wychowanie człowieka uczciwego, prawdomównego, wiernego zasadom, odważnie broniącego prawdy, reprezentującego herbertowska „postawę wyprostowaną”.
3. Pomaganie uczniom w rozpoznawaniu wartości moralnych i budowaniu hierarchii wartości opartej o znajomość praw człowieka.
4. Wspomaganie ich w dążeniach do samodzielnych osądów i działań moralnych.
5. Pomaganie uczniom w odnalezieniu się w życiu rodzinnym, zawodowym i publicznym.
6. Wspieranie uczniów w ich przygotowaniach do życia w zjednoczonej Europie i świecie.
7. Tworzenie atmosfery wzajemnej akceptacji, tolerancji i szacunku w stosunkach międzyludzkich.
7. Tworzenie atrakcyjnych i nowoczesnych warunków kształcenia w celu dobrego przygotowania do matury i na studia.
8. Promowanie zdrowego stylu życia i upowszechnianie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla zachowań ryzykownych.

CELE PRIORYTETOWE:

1. Wzmocnienie działalności wychowawczej szkoły z uwzględnieniem roli wychowawców z nauczycielami uczącymi w danym oddziale.
2. Polepszenie wyników nauczania.
3. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach.
4. Wzmocnienie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych, artystycznych i sportowych.

Zadania szczegółowe:

ZADANIA	DZIAŁANIA	ŚRODKI	ZAANGAŻOWANI
I PRZYBLIŻANIE SYLWETKI PATRONA I WARTOŚCI NIESIONYCH PRZEZ JEGO TWÓRCZOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów klas pierwszych z osobą patrona • kontynuowanie tradycji konkursów związanych z twórczością Z. Herberta • uczestniczenie w przedsięwzięciach Klubu Herbertowskich Szkół. 	<ul style="list-style-type: none"> • szkolne i pozaszkolne konkursy recytatorskie, przedstawienia, inscenizacje, wieczory poetyckie • spektakl poświęcony Zbigniewowi Herbertowi • wystawa książek i gazetka okolicznościowa w czytelni 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele polonisci, • polonisci, szkolny zespół teatralny • biblioteka szkolna
II POKAZYWANIE, ŻE WARTO BYĆ UCZCIWYM, PRAWDOMÓWNYM, WIERNYM ZASADOM, ODPOWIEDZIALNYM	<ul style="list-style-type: none"> • „<i>Idź wyprostowany wśród tych, co na kolanach</i>” – pokazywanie, że bycie uczciwym, prawdomównym i wiernym zasadom, to: <ol style="list-style-type: none"> a) brak przyzwolenia na kłamstwo i tchórzostwo, b) dotrzymanie słowa, c) nieunikanie kłopotliwych pytań, d) ustalanie jawnych, zrozumiałych dla uczniów kryteriów ocen z poszczególnych przedmiotów i z zachowania, e) reagowanie na kłamstwo, różne przejawy nieuczciwości 	<ul style="list-style-type: none"> • osobisty przykład • rozmowy indywidualne, w grupach, w czasie zajęć z klasą (godziny wychowawcze, wycieczki, zajęcia pozalekcyjne), • konsekwentne reagowanie na łamanie reguł przyjętych w Statucie oraz niezgodnych z kodeksem etycznym (kary za ściąganie, spóźnianie) • nagradzanie uczciwości, prawdomówności, cywilnej odwagi • nagradzanie zachowań prospołecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy pracownicy szkoły, rodzice • rada pedagogiczna • pedagog

	<p>(np.: ściąganie podczas klasówek),</p> <p>f) nagradzanie szczerości, prawdomówności, cywilnej odwagi,</p> <p>g) niezdradzanie powierzonych tajemnic,</p> <p>h) promowanie zachowań prospołecznych,</p> <p>i) uczenie szacunku dla drugiego człowieka.</p>		
<p>III ROZBUDZANIE KRYTYCYZMU I SAMODZIELNOŚCI, KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI DOKONYWANIA SAMOOCENY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczenie samodzielnego myślenia, krytycznej oceny tego, co proponuje społeczeństwo, przeciwdziałanie bezmyślnemu naśladownictwu • kształtowanie potrzeby ciągłego doskonalenia się zgodnie z filozofią życiową Zbigniewa Herberta • motywowanie do wzmożonego wysiłku intelektualnego • ustalenie zakresu wymagań na poszczególne oceny • udział ucznia w ocenianiu • ciągłe badanie efektów pracy dydaktycznej i wychowawczej (badanie jakości pracy szkoły) • udostępnianie informacji o tych efektach rodzicom, samorządowi uczniowskiemu, wszystkim zainteresowanym 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy indywidualne, w grupach, z całą klasą • osobisty przykład wszystkich pracowników szkoły • odwoływanie się do systemu przyjętych wartości • uruchomienie programu „Uczeń zdolny”; rozwijanie zainteresowań i uzdolnień podczas zajęć i indywidualnej pracy z uczniem zdolnym, • pomoc w przygotowywaniu do olimpiad przedmiotowych • pomoc uczniom zagrożonym niskimi osiągnięciami i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • zachęcanie wszystkich uczniów do udziału w konkursach, zawodach sportowych, przedsięwzięciach pozaszkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele, wychowawcy, rodzice, wszyscy pracownicy szkoły • samorząd uczniowski • zespoły przedmiotowe, • dyrekcja szkoły

	<ul style="list-style-type: none"> nauka zasad kultury osobistej w czasie wszystkich zajęć dydaktycznych, a zwłaszcza w czasie godzin wychowawczych, w czasie zajęć pozalekcyjnych, wycieczek szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> nagradzanie za sukcesy i ich nagłaśnianie w środowisku lokalnym ustalone, jawne kryteria ocen wypowiedź pisemna ucznia zawierająca ocenę półrocznej pracy plan rozwoju szkoły ankiety, arkusze ewaluacyjne tablice ogłoszeń, strona internetowa szkoły (informacje zwrotne) dokumentowanie ewaluacji wewnętrznej (szkolenie rady pedagogicznej w zakresie sposobów takiego dokumentowania) 	
IV PRZYGOTOWANIE DO SAMODZIELNEGO WYBORU DROGI ŻYCIOWEJ (dalszej edukacji)	<ul style="list-style-type: none"> uświadomienie uczniom, jakie są ich predyspozycje i możliwości informowanie o dalszych możliwościach edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia z przedsiębiorczości - bloki tematyczne i specjalne programy: „Absolwent na rynku pracy”, „Ja jako lider”, „Młodzieżowa Fundacja Przedsiębiorczości „Junior Biznes” w kl. II. , program „Banki w akcji” dzień przedsiębiorczości przeprowadzenie testów badających predyspozycje zawodowe rozmowy indywidualne z zakresu doradztwa zawodowego prowadzenie kół zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> nauczyciel przedsiębiorczości pedagog / psycholog z Poradni wychowawcy nauczyciele, biblioteka szkolna

		<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy, oceny, recenzje prac • udział w warsztatach na temat wyboru dalszej drogi kształcenia, organizowanych przez Centrum Informacji Zawodowej • spotkania z przedstawicielami szkół wyższych • udział w dniach otwartych szkół wyższych • gromadzenie i udostępnianie informacji o szkołach wyższych (informatory, Internet) 	
<p>V REALIZACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO „INFORMACJA, EDUKACJA, ALTERNATYWA”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostarczanie informacji na temat zagrożeń cywilizacyjnych, szczególnie mechanizmów wchodzenia w uzależnienia (narkomania, alkoholizm, nikotynizm, Internet, gry komputerowe, sekty, zaburzenia jedzenia) • dostarczenie informacji na temat zagrożeń chorobami dużego ryzyka (cukrzyca, otyłość, choroby nadciśnieniowe itp.) • wyposażenie uczniów i ich wychowawców (nauczycieli, rodziców, opiekunów) w umiejętności rozpoznawania i eliminowania zachowań ryzykownych 	<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza środowiska uczniowskiego pod kątem problemów związanych ze spożywaniem alkoholu • zajęcia dydaktyczne (lekcje biologii, chemii, wychowania fizycznego) • lekcje wychowawcze • spotkania ze specjalistami (lekarzami, psychologami, osobami zajmującymi się problematyką uzależnień) • spotkania z przedstawicielami policji, straży miejskiej • rozmowy z pielęgniarką szkolną • spotkania z rodzicami • warsztaty z pedagogiem i psychologami, rozmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • zespół profilaktyki uzależnień • pielęgniarka, nauczyciel biologii • pedagog • zespół profilaktyki uzależnień • nauczyciele • partnerzy • pielęgniarka szkolna

	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji, chroniących przed zagrożeniami i rozwijanie umiejętności społecznych (edukacja) proponowanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, zachęcanie do aktywności fizycznej (profilaktyka poprzez sport), kulturalnej, artystycznej (alternatywa) 	<p>indywidualne</p> <ul style="list-style-type: none"> realizacja programów profilaktycznych: profilaktyka chorób związanych z zaburzeniami jedzenia, wadami postawy, higieną jamy ustnej;, „Stres pod kontrolą”, , profilaktyka AIDS, HIV konkurs wiedzy o wirusie HPV cykliczna akcja „dzień bez papierosa” gazetki szkolne, filmy edukacyjne, literatura imprezy sportowe i rekreacyjne: liga szkolna o mistrzostwo miasta Gdańska, zajęcia rekreacyjno-sportowe środowiskowe, zajęcia na basenie, ćwiczenia korekcyjne dni sportu imprezy turystyczne Kolo Wszelkiego Tworzenia (zajęcia teatralne, muzyczne, fotograficzne i filmowe) projekty realizowane w ramach współpracy z Centrum Wolontariatu lekcje wychowawcze wycieczki integracyjne klas pierwszych 	
VI NIEZGODA NA	<ul style="list-style-type: none"> ukazywanie mechanizmów 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia sportowe „Gry i 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy, nauczyciele

<p>PRZEMOC, UPRZEDZENIA , DYSKRYMINACJĘ</p>	<p>powstawania uprzedzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • i stereotypów oraz związanej • z tym agresji • zapoznanie ze zjawiskiem mobbingu, rozbudzanie uczucia solidarności z jego ofiarami • konsekwentne reagowanie na przemoc fizyczną i psychiczną wśród uczniów • ujawnianie i piętnowanie aktów nietolerancji i przemocy • uświadamianie uczniom, że mają prawo i obowiązek reagować na przejawy agresji (żądać interwencji) • pomoc uczniom mającym trudności z odnalezieniem się <ul style="list-style-type: none"> • w grupie rówieśniczej • uczenie radzenia sobie <ul style="list-style-type: none"> • w sytuacji przemocy • uczenie radzenia sobie z własnymi uczuciami negatywnymi: złość, lęk, frustracja • uczenie umiejętności radzenia sobie z nadmiernym stresem 	<p>zabawy przeciw agresji”</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzień empatii • nacisk na przestrzeganie regulaminów • pełnienie dyżurów przez nauczycieli • rozmowy indywidualne i w klasach • szkolenia pracowników szkoły • pełnienie dyżurów nauczycielskich w czasie przerw i imprez szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • dyrekcja
<p>VII DBANIE O BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENĘ PRACY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie bezpieczeństwa w czasie zajęć dydaktycznych, przerw, wycieczek szkolnych 		<ul style="list-style-type: none"> • dyrekcja • nauczyciele, wychowawcy • SANEPID • pielęgniarka • pedagog • samorząd uczniowski
<p>VIII INTEGRACJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie uczniom lepszego 	<ul style="list-style-type: none"> • otrzęsiny 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy

KLASY	<p>poznanie się, nawiązanie więzi koleżeńskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie uczniom możliwości przynależności do grupy rówieśniczej • otoczenie szczególną opieką uczniów klas pierwszych 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjne • warsztaty prowadzone przez psychologów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 5 • wycieczki integracyjne klas pierwszych • wspólne imprezy klasowe, wyjścia do kina, na wystawy, do teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • samorząd uczniowski • rodzice
IX INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ, KULTYWOWANIE TRADYCJI SZKOŁY	<ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie i wzbogacanie ceremoniału szkolnego • uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego • święta narodowe: 3.05, 11.11 • kultywowanie obyczajów szkolnych: np „otrząsiny” pierwszoklasistów • opieka klas starszych nad pierwszymi • pomoc klas młodszych w przygotowaniach organizacyjnych do matury • przygotowanie przez klasy młodsze uroczystości pożegnania absolwentów, • studniówka • imprezy ogólnoszkolne o charakterze integracyjnym (wigilia, andrzejki, dyskoteki, koncerty, przedstawienia teatralne, dni sportu i rozrywki itp.), • akcja „rok mężczyzny” • dni otwarte szkoły ; dni promocji szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie uroczystości, apelu, przedstawienia • przygotowanie sal do matury (meble, dekoracje) • przedstawienia, przygotowanie pamiątek • prezentowanie szkoły w czasie dni otwartych • udział w dniach promocji szkół ponadgimnazjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele • samorząd uczniowski, wychowawcy, rada pedagogiczna, • Rada Rodziców • dyrekcja • samorząd • uczniowie

	<ul style="list-style-type: none"> • konkursy, szkolny etap olimpiad przedmiotowych • wydawanie szkolnej gazetki • obsługa radiowęzła • działalność „Koła wszelkiego tworzenia” 		
X ROZTOCZENIE OPIEKI NAD UCZNIAMI O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie zespołów interdyscyplinarnych (wg potrzeb), • szkolenie rady pedagogicznej na temat „Praca z uczniem zagrożonym niskimi osiągnięciami i specyficznymi potrzebami edukacyjnymi”, „Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień <p>podczas zajęć i indywidualnej pracy z uczniem”</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoc w nauce uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych • zapewnienie rozwoju uczniom szczególnie zdolnym • integracyjne kształcenie i wychowanie młodzieży w atmosferze tolerancji dla inności (walka ze stereotypami) <ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie do pracy w charakterze wolontariusza 	<ul style="list-style-type: none"> • indywidualizacja wymagań na poszczególnych lekcjach • nauczanie indywidualne • konsultacje indywidualne z nauczycielami, indywidualny tok nauki, przygotowanie do olimpiad i konkursów • imprezy sportowe z udziałem młodzieży niepełnosprawnej • konsultowanie aktualizacji regulaminów szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog • pielęgniarka szkolna • wolontariusze • samorząd uczniowski • nauczyciele
XI PRZYGOTOWANIE DO SAMORZĄDNOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> • współdziałanie w organizowaniu życia szkoły • propagowanie etyki w życiu publicznym • zapoznanie z 	<ul style="list-style-type: none"> • konsultowanie regulaminów szkolnych • przekazywanie informacji o instytucjach samorządowych i udziale obywateli w ich pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog • dyrektor szkoły • partnerzy środowiskowi

	<p>procedurami demokratycznymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształcenie umiejętności obywatelskich • wyzwalanie zdolności organizacyjno- kierowniczych, pomysłowości • uczenie odpowiedzialności za podejmowane działania • uczenie poszanowania wspólnego dobra 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia symulujące wybory lokalne, • wizyty w ratuszu; zorganizowanie szkolnych wyborów samorządowych; • reprezentowanie przez samorząd uczniowski interesów młodzieży przed władzami szkoły • dbanie o przestrzeganie praw i obowiązków ucznia, wybór opiekuna SU spośród członków, wybory do samorządu klasowego i samorządu szkolnego • przygotowywanie dni promocji szkoły; • pomoc w rozwiązywaniu konfliktów • stosowanie regulaminowych kar; • dbałość o szkołę i jej wyposażenie ; reagowanie na wandalizm 	
<p>XII WSPIERANIE RODZICÓW W DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie sytuacji rodzinnej uczniów • reagowanie na zgłaszane przez uczniów problemy rodzinne • pomoc w rozwiązywaniu problemów • ukazywanie sensu pracy nad polepszeniem relacji w rodzinie • szkolenie rady pedagogicznej na temat: „Zmiany w prawie oświatowym”, „Komunikowanie się z 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy z uczniami, rodzicami • współpraca z pedagogiem szkolnym • współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły (np. Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Interwencji Kryzysowej, Młodzieżowym Ośrodkiem 	<ul style="list-style-type: none"> • wszystkie zespoły przedmiotowe, biblioteka szkolna,

	rodzicami”	Terapeutycznym „Mrowisko”, Ośrodkiem Terapii Dzieci i Młodzieży, Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień od Alkoholu, Dzielnicowy Ośrodek Pomocy Społecznej	
XIII UKAZYWANIE WARTOŚCI JAKĄ JEST WŁASNY REGION ORAZ JEGO DZIEDZICTWO PRZYRODNICZE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> realizacja szkolnego programu ścieżki Edukacja regionalna 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia terenowe z biologii, geografii udział w życiu kulturalnym i społecznym miasta przedsięwzięcia szkoły na rzecz środowiska lokalnego „Akcja ekologiczna” – sprzątanie terenów zielonych wokół Moreny 	<ul style="list-style-type: none"> nauczyciele polonisty, nauczyciele historii, WOS biblioteka
XIV KSZTAŁTOWANIE SZACUNKU DLA NORODOWYCH TRADYCJI	<ul style="list-style-type: none"> uroczyste obchodzenie świąt narodowych i rocznic podtrzymywanie tradycji kulturowych (Zaduszki, Wielkanoc, Wigilia) stawianie wymagań w zakresie właściwej postawy uczniów wobec godła i hymnu państwowego oraz uroczystości szkolnych i państwowych odwoływanie się do uczuć 	<ul style="list-style-type: none"> apele, inscenizacje przedstawienia, konkursy udział uczniów w uroczystościach z okazji świąt narodowych jasełka udział w programie „Drogi do Gdańska – exodus XX wieku” 	<ul style="list-style-type: none"> nauczyciele

	<p>narodowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • budzenie patriotyzmu 		
<p>XV PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W ZINTEGROWANEJ EUROPIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie kultury antycznej i chrześcijańskiej • jako podstawy tożsamości kulturowej współczesnej Europy • ukazywanie miejsca Polski w zjednoczonej Europie • rozwijanie kontaktów z młodzieżą innych krajów europejskich • motywowanie do nauki języków obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • odwoływanie się do motywów klasycznych w twórczości Zbigniewa Herberta • zajęcia dydaktyczne (historia, WOS, język polski, języki obce, przedsiębiorczość) • Europejski Dzień Języków Obcych • wymiana młodzieży z Niemcami • Klubu Integracji z Unią Europejską w ramach programu „Polska a UE” • w miarę możliwości: językowe wycieczki zagraniczne • dni Frankofonii • konkurs wiedzy o Niemczech • „festiwal” kolędy obcojęzycznej • akcja „Kalendarz europejski” • przystąpienie do projektu Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Wileńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele języków obcych • nauczyciele historii, WOS, przedsiębiorczości • nauczyciele biologii, geografii, historii, WOS • wychowawcy • szkolne koło ekologiczne

<p>XVI. KSZTAŁTOWANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA LOSY ŚWIATA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie na globalne problemy współczesnego świata • unaocznienie zagrożeń wynikających z szowinizmu i nacjonalizmu • uwrażliwienie na problemy związane z nierównomiernym rozwojem ekonomicznym współczesnego świata • poszerzenie wiedzy na temat praw człowieka i obywatela • wskazywanie zagrożeń wynikających z zanieczyszczenia środowiska • propagowanie idei zrównoważonego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie Dnia Ziemi , akcji „Sprzątanie świata” • lekcje historii i WOS • udział w konkursach i olimpiadach • dzień praw człowieka • konkursy wiedzy ekologicznej • spotkania, prelekcje na temat problemów ochrony środowiska • wycieczki dydaktyczne • zapoznanie z założeniami programu zrównoważonego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele poloniści, wiedzy o kulturze, informatyki • biblioteka szkolna • wychowawcy • pedagog
<p>XVII. PRZYGOTOWANIE DO ŚWIADOMEGO UCZESTNICTWA W KULTURZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja szkolnego programu ścieżki Edukacja czytelnicza i medialna • kształtowanie umiejętności poruszania się w świecie informacji • kształtowanie postawy świadomego uczestnictwa w kulturze zgodnie z herbertowskim wzorem człowieka • pobudzanie własnej refleksji filozoficznej wytworów kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje literatury, WOK, informatyki • zajęcia biblioteczne • spotkania z twórcami kultury • wycieczki do instytucji kultury • konkursy literackie i recytatorskie • własna aktywność uczniów (twórczość literacka, działalność muzyczna, teatralna, tworzenie prezentacje multimedialnych) • szkolny DKF • szkolne koło filozoficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele poloniści, wiedzy o kulturze, informatyki • biblioteka szkolna • wychowawcy